



PRAZNIK DELA

Razvojna pot delavskega gibanja sega že daleč v zgodovino. Ko so se v svetu porajale prve oblike kapitalizma, ki je že v začetku kazal oblike izkoriščanja, se je pojavil tudi proletarijat, ki je iskal razne oblike boja za doseg svojih pravic.

Med zgodovinsko borbo je delavstvo uvidelo, da se posamezno ni moč boriti proti organiziranim kapitalistom, zato je sklenilo ustanoviti mednarodno delavsko organizacijo takozvano Internacionalo. Ta organizacija je povezovala delavce raznih držav v skupni borbi za najosnovnejše pravice delavskega razreda, to je: svobodo organiziranja, osemurni delovni dan, praznovanje 1. maja in še druge socialne pravice.

1. maj, ki ga praznujejo delavci vsega sveta, je simbol borbe delavskega razreda za njegove človeške pravice, ki pripadajo vsakemu delovnemu človeku.

1. maj, praznik svetovnega proletariata praznujejo že od leta 1889, ko je II. socialistična internacionala na svojem ustanovnem kongresu izdala proglas, naj delavci vseh dežel praznujejo 1. maj kot praznik dela in kot znak solidarnosti delavcev vsega sveta v borbi proti kapitalizmu. Povod, da so določili 1. maj za delavski praznik, so bili zgodovinski dogodki v ameriškem mestu Chicagu, kjer so na ta dan krvavo za-

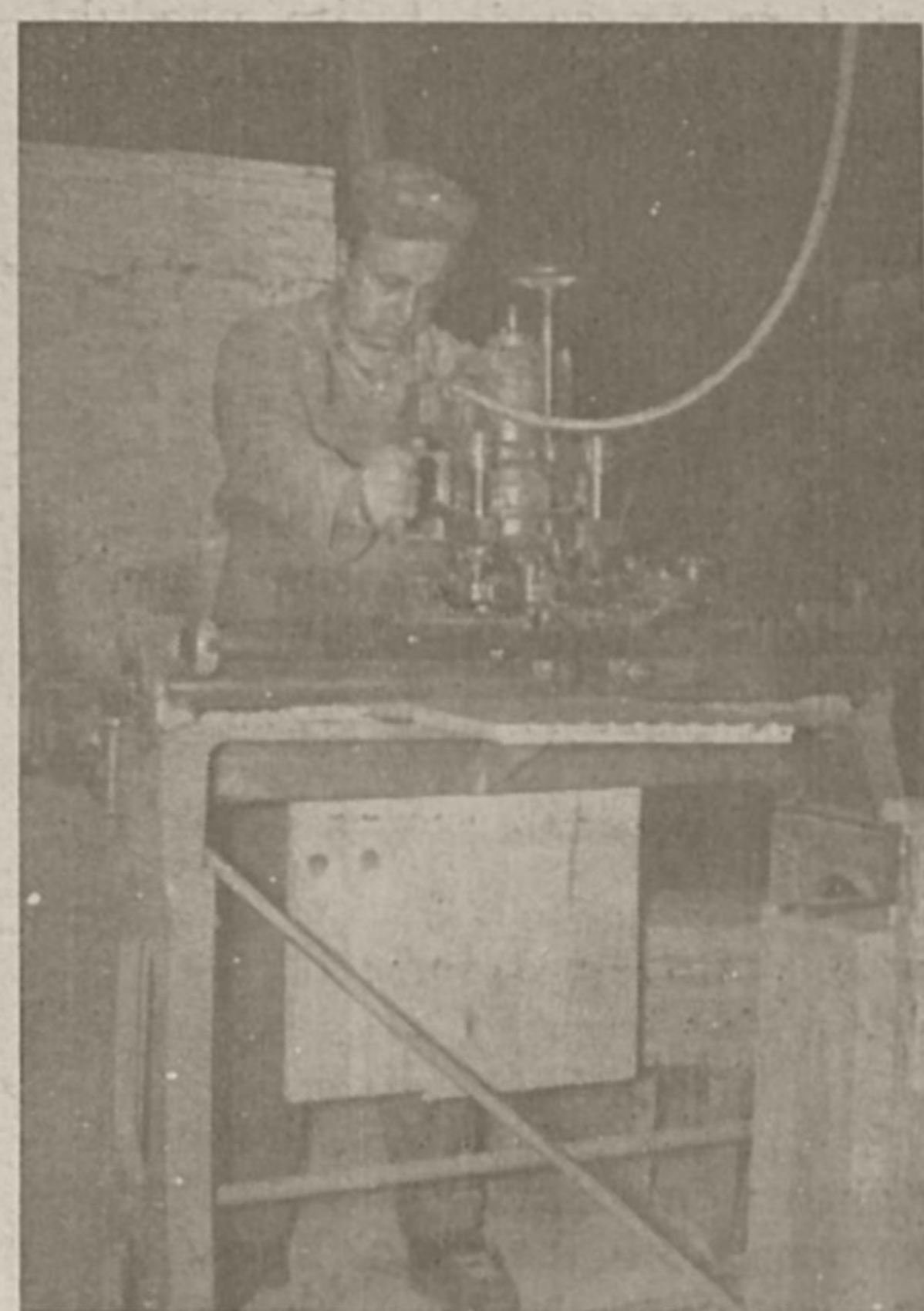
dušili stavko delavcev, ki so se uprli brezmejnemu izkoriščanju kapitalistov. Policija je streljala na delavce, ki so demonstrirali po ulicah in zahtevali svoje pravice. Ubitih in ranjenih je bilo preko 200 delavcev, deset pa so jih pozneje aretirali in obsodili na smrt. V spomin na te krvave dogodke je postal nekaj let pozneje 1. maj praznik dela za ves svetovni proletarijat. Kapitalisti vsega sveta so čutili v tem prazniku veliko nevarnost, zbal so se enotnosti in združevanja mednarodnega proletariata v borbi za njihove pravice, zato so vsako leto z vsemi sredstvi in tudi s silo hoteli onemogočiti delavcem praznovanje njihovega praznika. Toda delavci so se bojevali dalje. Kljub pokoljem, aretacijam, streljanju, zapiranjem in mučenju, si je delavstvo v mnogih deželah priborilo pravico, da lahko praznuje ta dan. Popolnoma svobodno in nemoteno praznujejo 1. maj le v deželah, ki imajo socialistično družbeno ureditev, med katerimi je tudi naša nova socialistična Jugoslavija. V stari Jugoslaviji so ovirali delavce pri praznovanju proletarskega praznika. Kapitalisti so ga praznovali le tam, kjer je bilo delavstvo enotno organizirano in kjer so delavstvo vodili komunisti. Delavski razred si je moral to pravico priboriti s stavko in kolektivno pogodbo skoraj v vsakem

podjetju posebej. Toda čeprav je bilo praznovanje 1. maja priznано s kolektivno pogodbo, so razni režimi v bivši Jugoslaviji večkrat prepovedovali praznovanje tega dne z motivacijo »ogrožanje javnega reda in miru«. Kljub vsem tem prepovedim in aretacijam delavskih voditeljev, se je delavstvo udeleževalo različnih proslav tega praznika. Organizirali so izlete v naravo, zborovanja na prostem, ali v zaprtih prostorih z igrami in prepevanjem revolucionarnih pesmi.

Tudi delavstvo sedanje cerkniške občine je veliko prispevalo skupni borbi za uveljavljanje praznika 1. maja in drugih delavskih pravic. Že leta 1918 in 1919 je ustanovilo svoje delavske in kulturne organizacije, ki so bile med prvimi v Sloveniji. V njih se je delavstvo pripravljalo na boj proti kapitalistom na tem področju. Že leta 1932 so bili skupni sestanki z delavci na Rakeku in leta 1933 sestanki v Cerknici z delavci Loške doline, kjer so razpravljali o skupni borbi proti kapitalistom tudi na političnem in gospodarskem področju.

Delavstvo tega področja se je dobro zavedalo, da brez enotne organizacije ni mogoče pričakovati kakih posebnih pravic, če se tudi politično in gospodarsko ne postavi na lastne noge. Na sestanku v Cerknici pri Zabukovcu leta 1933 so sprejeli sklep, da delavstvo tega področja ustanovi svojo politično organizacijo, ki so jo vodili komunisti. Ker pa je tedanji režim otežkočal ustanavljanje takih strank, ni bilo tu posebnih uspehov. Leta 1936, ko so bile občinske volitve, je delavstvo Loške doline postavilo svojo kandidatno listo »zvezo delovnega ljudstva« in absolutno zmago. S to zmago je bila porušena 40-letna klerikalna trdnjava in hud udarec vladajočemu režimu. Delovno ljudstvo tega predela je imelo vso pobudo v svojih rokah do razsula stare Jugoslavije in se tako pripravljalo za poznejšo in odločilno borbo. Tedaj si je delavstvo priborilo tudi svobodno praznovanje 1. maja na tem področju. V znak proletarske zavesti je delavstvo na ta dan nosilo rdeče kravate in v gumbnicah rdeče nadeljne. Tudi teh simbolov so se ustrašili kapitalisti in so poslali med mirne in dostojne delavce svoje zveste čuvanje — žandarje, da so na ta dan delali preiskave po delavskih domovih ter jih tako vznemirjali, da niso mogli v miru praznovati.

Med NOB so praznovali ta dan na razne načine. Prirejali so mitinge in proslave, napadli sovražne postojanke in bunkerje, osvobajali okupatorske postojanke, trosili razne letake in razobešali slovenske in partizanske zastave po okupatorjevih postojankah, tako da je tudi sovražnik občutil strah pred delavskim praznikom.



Pri izdelavi pohištva v mizarskem podjetju »GABER« — Stari trg

Po zmagi revolucije se našim delavcem ni treba več boriti za svoj obstoj. Revolucionarni pof naših delovnih ljudi se odraža v nagli izgradnji industrije, elektrarn, stanovanjskih blokov in prometa. Novi predpisi in zakonodaja, posebno pa zakon o delavskem in družbenem upravljanju, omogočajo našemu delavcu, da nenehno dviga delovno storilnost. S tem povečuje proizvodnjo za domačo potrošnjo in izvoz, kar mu daje jamstvo, da se stalno dviga življenjski standard in tako izboljšujejo njegovi življenjski pogoji. Danes ima pri nas delavec svojo usodo v svojih rokah. Zakon o delavskem in družbenem upravljanju, o delitvi dohodka ter o nagrajevanju po delu v ekonomskih enotah, vse to mu zagotavlja, da bo prejel za svoje delo pošteno plačilo. Skrb vlade za našega delovnega človeka se odraža na vsakem koraku. V podjetju si svobodno voli svoj delavski svet in upravni odbor. Tako delavec sedi za mizo skupaj z direktorjem in razpravlja o svojem podjetju. Pri tem vidi, kakšne so možnosti za povečanje njegovih prejemkov in vidi tudi vse obveznosti, ki jih ima do družbe. Danes se delavec lahko poglubi in študira, kako bi povečal proizvodnjo. Družba mu daje možnost, da se lahko izobražuje v raznih seminarjih, tečajih in predavanjih ter si tako s pomočjo delavskega sveta in sindikata gradi boljše življenje.

Sklepi naše vlade na zadnjem zasedanju se zopet odražajo v skrbih za delovnega človeka. Reforma šolstva in zdravstva, nagrajevanje po učinku za prosvetne in zdravstvene delavce, obvezno kmečko zavarovanje, izboljšanje zakona o socialnem in pokojninskem zavarovanju, posebno pa skrb za borbo in invalide iz NOV, vse to so revolucionarne pridobitve za našega delovnega človeka. Takih zakonov nima nobena druga država na svetu.

Zaostriti odgovornost

V februarju in marcu letošnjega leta so DS in kolektivi gospodarskih organizacij analizirali rezultate svojega dela, ko so potrjevali zaključne račune za l. 1961. Večina kolektivov se je zavedala, da potrditev zaključnega računa ni formalna stvar, temveč je to dobra priložnost, da ves kolektiv do podrobnosti pregleda, kako so upravljali s sredstvi, ki so jim bila zaupana, kako so poslovali in ali so bili med letom njihovi sklepi in sklepi DS, UO v skladu s splošnimi koristmi družbe, podjetja in posameznika. Lansko poslovanje gospodarskih organizacij na področju občine Cerknica je bilo kljub različnim težavam uspešno, kar gre predvsem zaslugi neposrednim proizvajalcem — delavcem, kakor tudi vodilnemu kadru. Pokazalo se je, da so delovni kolektivi z zavestjo razumeli novi gospodarski sistem, ki je začel delovati leta 1961 in ki temelji na rentabilnosti poslovanja posameznega podjetja. Lahko mirno trdimo, da so k temu pripomogli organi delavskega in družbenega samoupravljanja, saj so skozi vse leto budno analizirali in ukrepali, kakor je najbolje kazalo. Žal, imamo tudi take prime-

re, ki kažejo na to, da v nekaterih primerih organi delavskega upravljanja, kolektivni vodstvo, ljudski odbor, ni dovolj hitro reagiral in ukrepal.

Čevljarstvo podjetje »Obutev« Rakek je bilo ustanovljeno leta 1947 z namenom, da popravlja in izdeluje nove čevlje državljanom. Poslovalnico ima tudi v Postojni. Ker usluge (to je popravilo čevljev po naročilu strank in izdelava novih) niso zadostovale, se je podjetje dogovorilo za sodelovanje z različnimi podjetji za izdelavo večjih količin čevljev, tako s tovarno obutve »Peko« Tržič. Toda to je bilo le kratkovidno gospodarjenje. Zakaj? Vsi vemo, da so proizvodi izdelani na industrijski način mnogo cenejši, kakor na obrtniški in da podjetje, ki dela obutev serijsko lahko konkurira, dočim se tako podjetje kot je »Obutev« Rakek ne more pojaviti na trgu kot samostojen prodajalec, niti ni več interesanten za sodelovanje z večjim podjetjem, ker proizvaja draže. Tako podjetje se mora potem preusmeriti v izdelavo čevljev drugih modelov, novih, ki so zanimivi in ki jih potrebuje trg, ki pa jih serijsko (Nadaljevanje na 2. strani)

Delavski svet tovarne pohištva Martinjak razpravlja

15. t. m. je imel delavski svet Tovarne pohištva Martinjak primopredajo, to se pravi sejo, ki je na osnovi analize poslovanja za preteklo mandatno obdobje določila smernice za delo tega organa v bodoče.

Analiza je pokazala, da je proizvodnja narasla v letu 1961 18 %, pri tem pa se je bruto produkt dvignil za 23 %. Če upoštevamo povečanje zaposlenih za 23 %, vidimo, da je blagovna vrednost narasla, vendar pa je ta porast nezadovoljiv, ker je bilo ugotovljeno, da organizacija dela še vedno ni na taki višini, ki je potrebna za industrijsko serijsko proizvodnjo. Dalje je analiza tudi ugotovila, da bi bilo posebno v mesecih uvajanja novih proizvodov, današnje prekoračevanje predvidene lastne cene izdelkov

neugodne pri končnem obračunu in gospodarjenju podjetja.

Analiza je pokazala tudi velike težave, pri nabavi raznega materiala, posebno okovja, ker je tovarna vezana na uvoz in to povzroča, da tovarna ne more izpolnjevati svojih pogodbenih obveznosti, kar meče slabo luč na zunanem trgu.

Razprava, ki je bila zelo pestra in živahna, pa je osvetlila še druge probleme.

Analizirali smo vprašanje obratnih sredstev in zahtevali, da čimprej likvidiramo nekurantne zadeve surovin in materiala. Dalje smo ugotavljali, da je bila dosedanja politika gospodarjenja popolnoma pravilna, potrebno je

sedaj z večjo produktivnostjo in boljšo organizacijo čim več iztisniti iz obstoječih kapacitet na eni strani in na drugi strani čim več pozornosti posvetiti normativom materiala ter vsesplošni štednji.

Analizirali smo tudi tržišče, posebno še odnose, ki nastajajo ob formiranju skupnega trga ter konkurenco na zapadnih tržiščih. Ugotavljali smo, da je potrebno preiti na analizo stroškov pri ceni izdelka, zmanjšati ceno, ker je zelo potrebno obdržati zapadno tržišče, kar bomo dosegli le z nižjimi cenami, dobro kvaliteto in točnimi dobavami.

Delavski svet je kritično analiziral tudi delo v DS in ugotovil, da posamezni člani niso tako ak-

tivni, kot to zahtevajo sedanji pogoji samoupravljanja. Prišel je do zaključka, da so v bodoče člani tega organa dolžni prenašati med člane ekonomskih enot sklepe, ki so plod analiz ter da so dolžni posredovati na sejah sklepe posameznih ekonomskih enot. V kolikor člani tega ne bi izvajali, jih bo treba zamenjati.

Ob zaključku je bil izvoljen še nov upravni odbor in komisije.

NOV MLADINSKI AKTIV

Pred kratkim so pri trgovskem podjetju »Škocjan« Rakek ustanovili mladinski aktiv. Kljub temu da so mladinci »Škocjana« zaposleni po celi Cerknjski dolini so se v velikem številu udeležili ustanovne konference, kar kaže veliko zanimanje mladine v tem podjetju za mladinsko organizacijo.

Na konferenci so si postavili vrsto nalog, ki jih bodo skušali uresničiti v letošnjem letu. Med drugim so sprejeli sklep, da si bodo širili svoje znanje s pomočjo študijskih sestankov in strokovnih ekskurzij. Med najvažnejšimi nalogami, ki jih bodo skušali rešiti v tem letu je ta, da se bodo s svojim intenzivnim delom skušali uveljaviti v organih delavskega samoupravljanja podjetja, kar je zelo potrebno. Mladinci se bodo le na ta način bolj spoznali s problemi podjetja, jim pomagali v svojih močeh skupno z ostalimi reševati in dajati svoje predloge.

PREMALO KLUBSKEGA ŽIVLJENJA

Klubsko in družabno življenje v Cerknici ne more zaživeti. Krajevne organizacije in društva posvečajo temu problemu premalo pozornosti. Največji vzrok temu so prostori in denarna sredstva. Marsikdo bi rad prečital knjigo, revijo ali časopis pa si tega ne more privoščiti. Nabavljeno je precejšnje število knjig, ni pa prostora, kjer bi si jih ljudje izposojevali. Skrajni čas je, da ta problem rešimo, rešili ga bomo pa tako, da bomo za to zainteresirali ljudi, ki živijo na tem področju in pa gospodarske organizacije, ki do takih problemov do sedaj niso imele posluha, po drugi strani pa ni bilo ljudi, ki bi bili voljni delati pri reševanju tega perečega problema. S pametno presojo, z dobro voljo in pa z majhnimi denarnimi sredstvi bi pa vendarle lahko dali ta problem z dnevnega reda različnih sestankov in zborov.

NOVA PRIDOBITEV ZA CERKNICO

Trgovsko podjetje »Škocjan« z Rakeka je odprlo v Cerknici samopostrežno trgovino, ki je odprta vsak dan razen nedelje od 7. do 12. in od 15. do 20. ure. Zaradi pomanjkanja sredstev niso nabavili hladilnikov za sveže mesne in druge pokvarljive prehranbene proizvode, vendar nameravajo v kratkem času odpraviti tudi to pomanjkljivost. Zaenkrat nudijo gostom vse potrebne mesne izdelke v delikatesni trgovini, ki je v istih prostorih kot samopostrežna trgovina. Ob otvoritvi samopostrežne trgovine v Cerknici so prve goste tudi obdarili.

Dim



Zaostriti odgovornost

(Nadaljevanje s 1. strani)

ska proizvodnja ne izdeluje. Le tako lahko sodeluje z večjim podjetjem, ker le-to potem z njihovimi izdelki dopolnjuje svoj asortiman. Za tako delo pa so potrebni stroji, material in strokovni kader. Podjetje »Obutev« Rakek pa je bilo pavšalizirano in je kljub temu skoraj vsako leto komaj doseglo pozitivno bilanco. Na te stvari je bilo vodstvo podjetja opozorjeno že v letu 1961 in tudi letos. Morali bi temeljito pregledati svoje delo, toda na žalost opozoril niso jemali resno. Sedaj kaže, da podjetje nima več možnosti delati v tem obsegu. Pri tem smo ugotovili tudi to, da gospodarski svet in zbor proizvajalcev nista imela pregleda nad perspektivami v posameznih podjetjih, da bi lahko pravočasno in hitreje ukrepala. To je opomin, da temeljito analiziramo vsa tista podjetja, ki nimajo jasnih konceptov o gospodarjenju. Take delovne kolektive je treba opozoriti, da so sami odgovorni, kako bo podjetje poslovalo in da je od tega odvisen tudi njihov osebni dohodek.

Kolektiv »Kovinoplastike« Lož je v letu 1961 dokaj uspešno posloval, ker se je jasno zavedal, da je predvsem od njih samih odvisen finančni uspeh podjetja. Organi upravljanja so pri tem odigrali pomembno vlogo. Vendar v nekaterih primerih niso sklepov pretehtali, ko so dovolili vodilnemu strokovnjaku v podjetju, da je po urah s tovarniškimi stro-

ji, materialom, elektriko itd., izdeloval orodje, s katerim je potem doma proizvajal artikole za prodajo. Pri tem ne mislimo na to, da je tisti tovariš oškodoval podjetje, ampak mislimo na socialistične odnose v delovnem kolektivu in kaj bi bilo, če bi začeli tako delati tudi ostali člani tega kolektiva, saj bi bili upravičeni. Pri tem se lahko vprašamo, kako da je DS in UO izvedel za te stvari šele potem, ko so bile že izvršene. To kaže na to, da ni v podjetju dovolj kontrole ali pa je pomanjkljiva. Vsak član kateregakoli kolektiva lahko s svojo sposobnostjo veliko koristi kolektivu in svoji družini na način, ki jih socialistični odnosi dovoljujejo. Boriti pa se moramo tam, kjer hoče kdo zlorabljati in izigravati predpise. Če je posameznik koristil podjetju s svojo pridnostjo, požrtvovalnostjo in s svojim delom toliko, da poleg osebnih dohodkov zasluži še več, je edino pravilno, da tudi več dobi, toda to samo takrat, kadar bo organ upravljanja ali pa kolektiv ugotovil in mu sklenil dati v okviru zakonitih predpisov in norm, ki veljajo v naši družbeni ureditvi.

Taki in podobni primeri kažejo, da se bomo morali bolj boriti proti raznim nepravilnostim.

Osnovne organizacije ZK, organi delavskega in družbenega upravljanja naj hitreje reagirajo in ukrepajo proti takim pojavom ter kličejo krivce na odgovornost.

TK

SNEMANJE V RAKOVEM ŠKOCJANU

Pretekli mesec so začeli v Rakovem Škocjanu snemati film, ki bo prikazal življenje in delo ljudi v kameni dobi. V filmu nastopajo znani italijanski umetniki, kot statisti pa v filmu sodelujejo domačini z Rakeka, iz Cerknice in Unca. V bližini slikovnega naravnega mostu je zrastle celo naselje, kjer ob lepem vremenu snemajo zunanje scene filma. Kmalu bomo lahko videli tudi na platnu znameniti Rakov Škocjan ter nekatere ljudi iz našega področja.

V tem letu nad 810 krvodajalcev

Na področju občine Cerknica-Loška dolina v teh dneh potekajo delovne konference osnovnih organizacij RK. Na konferencah se razpravlja predvsem o delu Rdečega križa, o zdravstvenih predavanjih, protituberkuloznih sekcijah, mlečnih kuhinjah, o podmladku RK itd. Poleg tega se volijo delegati za Občinsko konferenco, ki je bila v mesecu januarju 1962. Veliko razpravljajo tudi o krvodajalski akciji, ki je bila v dneh 28. februarja in 1., 2., 6. in 7. marca 1962. V načrtu je 816 odvzemov krvi.

V mesecu januarju, februarju in marcu 1962 so bili organizirani 60-urni tečaji prve pomoči v Cerknici, Starem trgu, Rakeku, Novi vasi in Uncu. Ravno tako bodo v tem letu tečaji prve pomoči za podmladek in tečaji za laično nego bolnika na domu. Osnovne organizacije RK bodo skrbele tudi za starostnike svoje-

ga področja, predvsem pa se bodo v svojem delu posvetile zdravstvenemu prosvetljevanju prebivalstva.

SI

GLAVNA SKRIB ZA CESTE IN VODOVOD

Odbor krajevne organizacije SZDL v Ravniku je na svoji seji razpravljalo o nalogah in delu na tem hribovitem področju. Z ustanovitvijo sekcije za komunalna vprašanja naj se končno prične reševati problem popravila gozdnih cest in vodovoda. Tudi nekateri cestarji morajo biti bolj sprejemljivi za upravičeno kritiko nad njihovim delom, saj jim družba omogoča zaposlitev v domačem kraju. Posamezni člani odbora so se zadolžili, da ponovno organizirajo skupno z RK in gasilskim društvom tečaj za prvo pomoč in s skupnimi močmi poiščejo prostor, kjer bodo organizacije razvijale svojo dejavnost.

IZ KOLEKTIVA »KOVINOPLASTIKA« LOŽ

ODGOVORNE NALOGE PRED NOVIM DELAVSKIM SVETOM

V mesecu marcu so člani kolektiva »Kovinoplastike« Lož volili nov centralni delavski svet podjetja. Izvoljenih je bilo 21 članov in sicer: Plos Anton, Martinčič Anton, Kočevar Ivan, Baraga Jože, Cindrič Bogdan, Suhadolnik Bogo, Plos Franc šofer, Plos Franc remont, Mlakar Miro, Berglez Slavko, Telič Ivan, Zabukovec Anton, Nelc Zvone, Nelc Adolf, Poje Ivan, Šumrada Ivan, Kočevar Stane, Strle Marija, Veber Anton, Zigmund Anton in Razdrih Stane.

predsednika Mlakar Mira, da nam odgovorita na nekaj vprašanj.

— Kako ocenjujete delo delavskega sveta in upravnega odbora v minulem obdobju?

— Kakšne pomanjkljivosti in uspehe je dosegel delavski svet v svoji mandatni dobi?

● **Tov. ŠKRBEČ:** Če pogledamo izobrazbo delavskega sveta in upravnega odbora, je bilo njihovo delo več kot zadovoljivo. Mislim, da če bi bili člani delavskega sveta bolj seznanjeni s problemi, ki so jih obravnavali na zasedanjih,

Kljub raznim pomanjkljivostim so člani delavskega sveta, kakor tudi upravnega odbora, vlagali vse svoje sposobnosti v pravilno gospodarjenje. Spremljali so gospodarski razvoj podjetja in pravilno usmerjali gospodarsko politiko. Posebno pozornost je delavski svet v preteklem letu posvečal pravilni stimulaciji članov kolektiva, skrbel za razširitev podjetja, nabavo osnovnih sredstev in odigral pozitivno vlogo.

— Kaj mislite o novoizvoljenih članih delavskega sveta?

— Katere glavne naloge stojijo po Vašem mnenju pred novoizvoljenim delavskim svetom?

● **Tov. MLAKAR:** Kakor ste že omenili, šteje novi delavski svet 21 članov. Novih članov je kar 16, večinoma so to mladi ljudje iz proizvodnje. Po mojem mnenju so novoizvoljeni člani delavskega sveta dobro izbrani in imajo voljo do dela, kar je bilo opaziti že iz prvega zasedanja. Vendar imam občutek, da jim še ni popolnoma jasna vloga delavskega sveta v

podjetju in današnji sistem gospodarjenja. Zato je prav, da bodo za člane delavskega sveta organizirali v najkrajšem času seminar. V svoje delo se bomo morali poglobiti, kajti srečavali se bomo z nešteti problemi.

Spričo decentralizacije delavskega samoupravljanja je nujno, da utrdimo in poživimo delo obratnih delavskih svetov po ekonomskih enotah, da jim damo čimveč samostojnosti v odločanju in gospodarjenju. Tudi razne komisije bodo morale bolj zaživeti. Obratni delavski sveti bodo morali dobiti pravila, v katerih naj bi bilo nakazano, kakšne kompetence imajo obratni delavski sveti.

Če pogledamo naše podjetje in raztresenost obratov, stoji pred delavskim svetom še ena velika naloga. Pripravi bo treba idejni projekt za novo tovarno v Ložu, kjer naj bi se skoncetrirali vsi obrati. S tem bo podjetje pridobilo ogromna sredstva, ki jih sedaj radi raztresenosti izgubljam. Želel pa bi tudi, da člani delavskega sveta par dni pred zasedanjem dobijo gradivo, da ga bodo do zasedanja preštudirali in se tako bolje pripravili na razpravo.



Novoizvoljeni delavski svet podjetja

Na prvem zasedanju delavskega sveta je bil izvoljen za novega predsednika tov. Mlakar Miro, za namestnika pa Plos Franc šofer. Ob tej priliki smo naprosili starega predsednika delavskega sveta tov. Škrbec Ivana in novega

ne bi prišlo do manjših nesporazumov. Z boljšim seznanjanjem članov delavskega sveta s problematiko podjetja, bi povečali iniciativo članov in dali še več podpora delavskemu samoupravljanju.

Kaj je vplivalo na povečanje realizacije v prvem tromesečju

Če na kratko pregledamo realizacijo I. tromesečja v letu 1961 in jo primerjamo s I. tromesečjem letošnjega leta, bomo ugotovili sledeče. V I. tromesečju leta 1961 je znašala realizacija 227 milijonov pri 529 zaposlenih članih kolektiva, v I. tromesečju leta 1962 pa 263 milijonov pri 504 zaposlenih. Iz gornjih podatkov je razvidno, da smo v prvem tromesečju leta 1962 znižali delovno silo za 4,71 %, medtem ko smo realizacijo povečali za 15,9 %.

V realizaciji I. tromesečja leta 1961 pa v številu zaposlenih niso zajeti delavci iz južnih republik, ki so se učili orodjarskega poklica. Ravno v tem času, ko so bili zaposleni v podjetju »Kovinoplastike« Lož, so se razširile med ljudmi v Loški dolini govorce, da v bivšem kovinskem podjetju v Ložu nekaj »škriplje«. Zato je več članov tedanjega kolektiva zapustilo podjetje in se zaposlilo v drugih podjetjih. To škripanje pa si je precej članov kolektiva napačno razlagalo. Organi upravljanja od delavskega sveta, upravnega odbora in raznih organizacij v podjetju so namreč poudarjali varčevanje na vseh delovnih mestih, obenem pa so sprejemali novo delovno silo. V tem tromesečju

je pravzaprav pričela šele delovati komisija za sprejem in odpoved in ni bilo več mogoče vrniti delovne sile s strani članov kolektiva, kakor tudi vodilnih ljudi v podjetju, na različna delovna mesta, ki so bila potrebna ali ne. Komisija za sprejem in odpoved je po potrebi premeščala ljudi na delovna mesta, za katera je mislila, da je delavec sposoben. Poleg tega pa je bilo v podjetju ustanovljenih še nekaj novih služb, ki so poleg drugega ugodno vplivale na povečanje realizacije v prvem tromesečju leta 1962.

Najvažnejši vzrok za ugodno realizacijo prvega tromesečja letos, je uvedba ekonomskih in obračunskih enot v podjetju in obratnih delavskih svetov. Člani kolektiva so začeli razmišljati o štednji na vseh področjih. Ekonomske in obračunske enote vedó, da evidentirajo vse stroške, ki jih napravi posamezna proizvodna skupnost. Še bolj pa bodo ekonomske in obračunske enote videli sliko po I. tromesečnem obračunu osebnih dohodkov, ki bo v kratkem. Iz tega bo razvidno, kako bi lahko še več ostalo pri osebnih dohodkih in v skladih podjetja.

V JESENI 1954. LETA

V prejšnji številki se je avtorju vrnila neljuba pomota. Leta 1959 je kolektiv štel cca 400 članov in ne 450, kot je bilo objavljeno v številki 4. Prosimo oprostite!

Preteklost je silno zanimiva, da pa jo bomo lahko povezali s sedanjostjo pogledimo, kaj je kolektiv ustvaril v letu 1960.

Obrat plastike je bil že toliko urejen, da je kolektiv pričakoval sadove vloženega dela in ni se uštel v tem upanju. Do konca leta je bilo proizvedenih plastičnih artiklov v skupni vrednosti 75 milijonov din, torej kar za 71, milijonov več kakor leta 1959. Asortiman je obsegal cca 20 artiklov, predvsem za potrebe farmacevtske industrije in kozmetike.

Omeniti je treba, da sta v tem letu stekla dva stroja za predelavo plastičnih mas »domače konstrukcije« in izdelave (zmogljivost cca 50 gr), kar je vsekakor lep uspeh. S preureditvijo zgradbe pa smo pridobili nove prostore, kar je omogočilo povečanje obrata posebno v prihodnjem letu.

Orodjarna je v tem letu prejela 7 novih strojev, ki so bili zelo potrebni. S tem se je strojni park v primerjavi s prejšnjim letom povečal za 100 %. Podatek velja samo za težke orodne stroje. Pri tem nismo upoštevali raznih priprav in vrtnih strojev, ki so pa vsekakor potrebni za normalno obratovanje.

V obratu Babno polje so pripravljali proizvodnjo novih karnis tipa Snežnik. Obrat pa je povsem zaživel v prihodnjem letu. Kljub nekaterim pomanjkljivostim je kolektiv tega obrata jasno dokazal, da je sposoben povsem samostojno proizvajati.

Asortiman izdelkov kovinske stroke se je že tako povečal, da je kolektivu skoraj v celoti uspelo zadovoljiti potrebe kupcev. Mnogo artiklov so izdelovali samo na izrecne zahteve kupcev in tako je bilo število artiklov mnogo večje, kot jih obsega katalog.

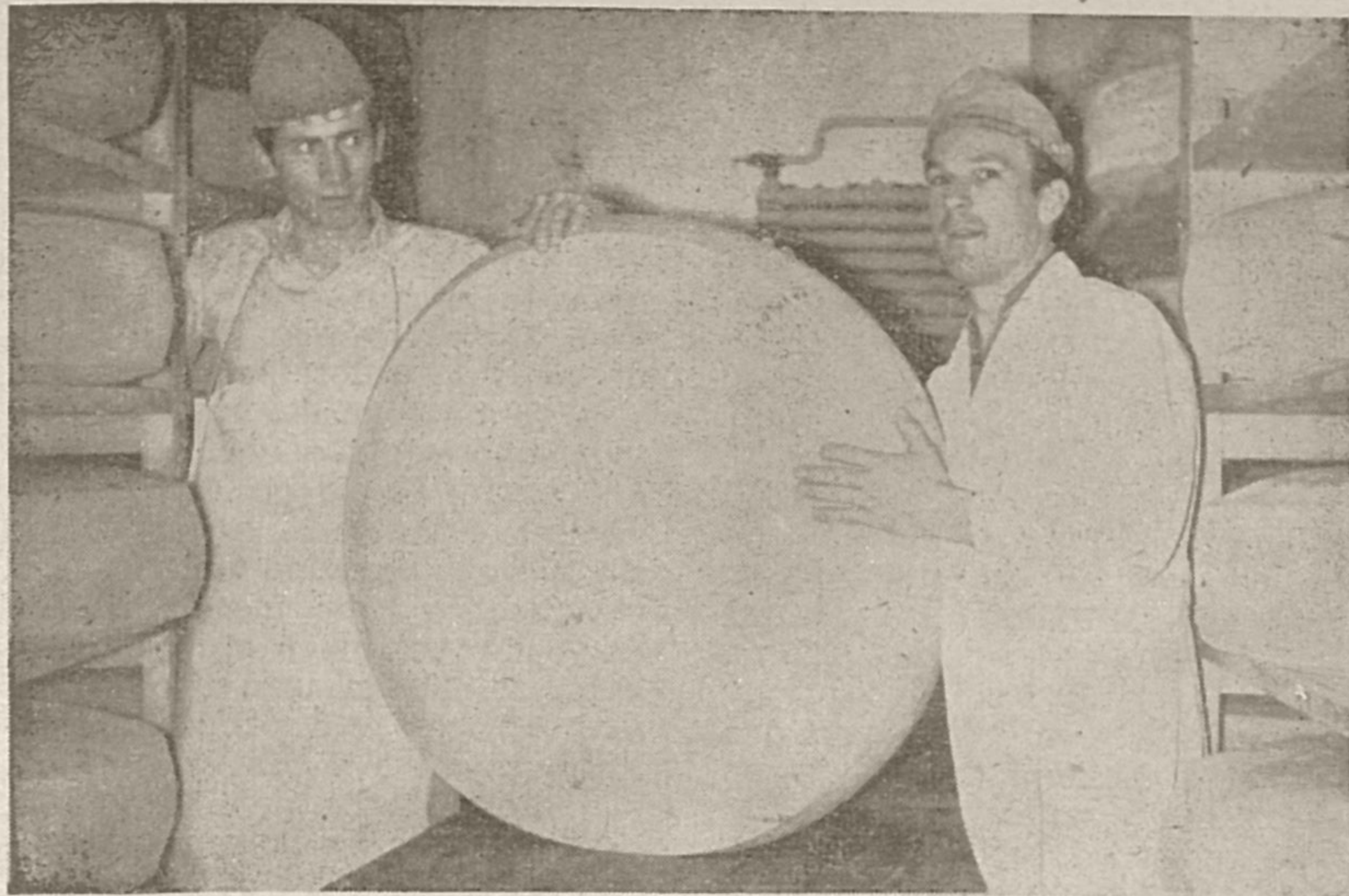
Zaradi pestre proizvodnje je bilo potrebno spremeniti ime podjetja. Sedanje ime podjetja povsem ustreza vrsti proizvodnje, sprememba pa ni vplivala na kupce, saj so v tem videli razvoj in zaupanje je bilo še večje. Med letom je podjetje sklenilo, da bo vzelo v uk mlade fante iz južnih republik, ki naj bi se izučili orodjarskega poklica. Koncem leta so prispeli ukaželjni mladinci iz Črne gore, Makedonije in Kosmeta, nekaj celo iz Slovenije iz Prekmurja. Z lastnimi sredstvi je kolektiv opremil delovna mesta za novodošle člane kolektiva, oskrbel stanovanja, dal na razpolago sobno opremo itd.

Učenje je bilo najprej praktično, kasneje pa tudi teoretično. Zakaj tako, pa bomo videli v prihodnjem letu. Skrb za vzgojo »novih« kadrov je prevzel »stari« kolektiv kljub temu, da so se morali delavci odrekati marsikaterim izboljšavam svojih delovnih mest. Kolektiv pa se je zavedal, da bo s tem pomagal ljudem, ki si želijo znanja. Hotel jim je dati čimveč, da bi po končani praksi zapustili naš kraj z veliko mero znanja.

Na podlagi izkustev iz prejšnjih let si je kolektiv nalagal vedno večje naloge. Vsak letni obračun pa je pokazal, da so bile naloge vedno izpolnjene in celo presežene kljub težkim objektivnim in subjektivnim pogojem.

Vzemimo številke in si zamislimo. Primerjajmo proizvodnjo, ki se je v primerjavi z letom 1959 povečala za cca 190 milijonov. Tako je bila bruto proizvodnja v letu 1960 skoraj 700 milijonov dinarjev. Samo dve številki sta, ki pa dovolj zgovorno kažeta željo kolektiva, ustvariti čimveč, vsako leto več. Kolektiv je štel cca 450 članov. Tu pa niso vračunani tovariši, ki so koncem leta prispeli na prakso.

V prihodnji številki pa nekaj iz »najnovejše« zgodovine podjetja. **(Dalje prihodnjiš)**



Tone in Lojze sta zadovoljna s svojimi izdelki

Izdelovalci sira na Blekah

Obrat podjetja Ljubljanske mlekarne iz Ljubljane je edini v občini, ki predeluje mleko v mlečne proizvode. Trenutno zaposluje 5 delavcev, ki so vezani še vedno na urni zaslužek 80 do 90 din. Za izdelovanje sira, ki je glavni proizvod obrata, dobivajo mleko iz

Loške doline Bloške planote. Dnevna proizvodnja je okrog 270 kilogramov sira, za katerega je potrebnih ca. 2870 litrov mleka. Vsakih štirinajst dni, ali še prej, odpelje odvečno zalogo bogato obložen kamion na tržišče.

Dim

Tudi pri nas šola za življenje in starše

Delavska univerza je skupaj z občinskim komitejem LMS Cerknica organizirala v februarju dva oddelka šole za življenje. Šoli delujeta v Cerknici in v Starem trgu. V Starem trgu hodijo na predavanja skoraj vsi mladinci iz Loške doline.

Mladinci in mladinke se bodo na teh dveh področjih naše občine seznanili z osnovami spolne vzgoje, dobili bodo pravilne poglede na zakonsko zvezo in socialistične odnose med fantom in dekletom — bodočim možem in ženam.

Predavatelji v šoli za življenje so naši znani pedagogi in zdravniki. Do sedaj je bilo na programu že šest predavanj, ki sta jih imela dr. Janez Krašovec in prof. Jože Valentinčič. Dr. Krašovec je s slikami pravilno prikazal spremembe in funkcijo spolnih organov v času, ko mladina dorašča.

Profesor Valentinčič pa je s toplo besedo pokazal na odnose med fantom in dekletom in podal osnovne o skladnem družinskem življenju.

Našo mladino ni težko, tako kot nekateri mislijo, zainteresirati za razne oblike dela. Treba pa je prislunhiti željam in interesom mladine.

Ravno tako deluje tudi v Cerknici in na Uncu šola za starše. Tudi za to obliko izobraževanja vlada veliko zanimanje.

Starši se bodo v ciklusu predavanj seznanili s pravilno vzgojo naših otrok.

oj.

Glasilo »GLAS NOTRANJSKE« izdaja Obč. odbor SDZL Cerknica — Urejuje ga uredniški odbor — Glavni urednik Mlinar Danilo — Izhaja enkrat mesečno — Tisk ČZP »Kočevski tisk« Kočevje

IZ KOLEKTIVA »KOVINOPLASTIKE« LOŽ

POČITNIŠKI DOM NA MORJU

Ni še dolgo tega, kar je sindikalni odbor podjetja razpravljal, da je potrebno, misliti na dom oddiha, kjer naj bi se delavci v času svojega letnega dopusta odpočili in si nabrali novih moči. Pred kratkim pa je bila že sklenjena pogodba. Sindikalna organizacija naj bi imela svoj dom oddiha v Kačjaku pri Crikvenici za tri mesece (junij, julij in avgust). V domu oddiha je 16 ležišč, člani kolektiva pa bodo izkoristili v poletnih mesecih 7- ali 10-dnevni dopust. Celotna dnevna oskrba s prenočiščem bo stala okrog 1.000 dinarjev, vendar bo sindikalna organizacija prispevala za vsakega člana ali svojca dnevno 500 din.

Odbor za letovanje pri sindikalni podružnici pa bo preskrbel tudi vse potrebno za razvedrilo, tako da se bodo člani kar najbolj udobno počutili.

Iz dosedanjih prijav je razvid-

no, da se člani kolektiva le težko odločajo za letovanje, kajti še vedno prevladuje mišljenje, da je škoda izkoristiti del svojega rednega letnega dopusta na ta način. Zato je odbor ponudil tudi drugim podjetjem v Loški dolini letovanje v našem domu oddiha na morju.

NAŠIM BRALCEM!

Na nagradni razpis za najboljši članek od direktnih proizvajalcev, ki je bil objavljen v prejšnji številki z namenom, da bi se razširil krog dopisovalcev, smo prejeli le dva članka. Enega nam je poslala tov. Marija iz Plastike »Te dni v Plastiki« in Tone iz Lože »Ali res varčujemo«. Za članek Toneta iz Lože se je redakcijska komisija odločila, da ga nagradi z 2.000 dinarjev in ga bomo v prihodnji številki tudi objavili. Za naslednjo številko pričakujemo kar največ Vaših prispevkov in bomo najboljše tudi nagradili in objavili.

Občni zbor AMD

V nedeljo, 11. 3 so se zbrali člani AMD Cerknica na redni letni občni zbor, na katerem so analizirali dosedanje delo, uspehe in slabosti. Iz poročila in razprave so ugotovili, da je bilo delo društva dokaj obširno in plodno, čeprav je tudi več pomanjklivosti. Uspeli so predvsem s poučevanjem kandidatov za šoferje amaterje. Društvo je organiziralo več tečajev v različnih krajih občine

in pripravilo 52 kandidatov za izpite. V večini so jih opravili z uspehom.

Diskusija na občnem zboru pa je pokazala, da je delo v društvu preveč enostransko. Potrebna bi bila vzgoja članstva, da bi obvladali in spoštovali prometne predpise. Na podlagi diskusije so sprejeli sklep, da bodo organizirali kvalitetna predavanja v vseh večjih krajih v območju društva, na katerih bodo članstvo seznanili z najnovejšimi prometnimi predpisi. To je še posebno potrebno, ker se cestni promet iz dneva v dan veča tudi na podeželju.

PRIPRAVITE SE NA ODDAJO

V okviru »Dneva mladosti« bodo organizirana razna športna tekmovanja, kulturne prireditve, pohodi po znamenitih poteh našega kraja »od spomenika do spomenika«, srečanje mladine s pripadniki JLA in tudi razne oddaje kot n. pr. »Pokaži kaj znaš«. Poznaš svojo tovarno in Poznaš svoj rojstni kraj. Največje manifestativne prireditve se bodo vsekakor odvijale od 20. do 25. maja tako, da bomo čim bolj množično proslavili »Dan mladosti« in pa 70. obletnico tov. Tita.

Ob tej priliki bo Občinski komite LMS organiziral omenjene oddaje. Za oddajo »Poznaš svojo tovarno« se bodo vsekakor prijavili mladinci in mladinke iz tovarne. Oddaji »Poznaš svoj rojstni kraj in »Pokaži, kaj znaš«, zahtevata pester spored. Zato opozarjamo pionirke in pionirje, mladinke, mladince in seveda tudi ostale občane, da se v čim večjem številu prijavite za oddajo, v kateri bi radi sodelovali.

Ker je le malo časa za vse potrebne priprave prosimo, da nam vse prijave pošljete najkasneje do 9. maja na Občinski komite LMS Cerknica.

SLIKA ZA NAGRADNI PODPIS

Slika za nagradni podpis ni nalezela med bralci na večji odziv. Tako smo prejeli precej manj pisem, kot smo jih dobivali za rešene nagradne križanke. Med poslanimi podpismi je bilo precej domiselnih, tako da smo bili člani uredništva kar v zadregi, katerega dopisniku prisoditi nagrado. Tako so poslali podpise: Stane iz Grahovega »Vaški kvartet na vodnem zrcalu«, Tanja z Rakeka »Mlado na starem«, France z Uncu »Vozila brez garaže«, Rozka iz Starega trga »Lepi spomini na pretekle dni« itj.

Odločili smo se, da nagradimo s prvo nagrado Slavko Prijatelj z Rakeka, Vrtna ulica, s 1.000 dinarji za podpis »Danes z veslom, jutri s koso« in z drugo nagrado Zlato Intihar, Rakek, Dovec, s 500 dinarji za podpis »Na plavaljočih spačkih«.

V nekaj dneh bomo nagradi nakazali po pošti. Do nove nagradne slike pozdravljamo vse sodelavce in jim želimo, da bi se takrat ponovno oglasili s še duhovitejšimi domislicami.

Uredništvo

Za vzgojo kadrov skrbijo

Za vzgojo in kvalifikacijo članov delovnega kolektiva so osnovali pri trgovskem podjetju »Škocjan« na Rakeku petčlansko kadrovsko komisijo, ki je takoj pričela z delom in dosegla prav lepe rezultate. Le-ta je skupaj z

me s področja sodobne trgovine, samopostrežnega poslovanja, finančnega pregleda poslovanja, kadrovanja in podobno. Predvajali so tudi filme o trgovini v Ameriki in primerjali samopostrežne trgovine pri nas. Okrog 65 trgov-



Skupina trgovcev v samopostrežni trgovini

delavsko univerzo iz Cerknice in republiško ter okrajno trgovinsko zbornico iz Ljubljane, organizirala v Cerknici ciklus predavanj, ki so jih zaključili pred dnevi z razpravo o družbenem planu in proračunu občine. Predavanja so obsegala zanimive te-

cev je bilo s predavanji zadovoljnih in kaže, da jim tovrstno izobraževanje prija. 15 trgovskih delavcev bodo poslali v šolo za trgovske delavce v Ljubljano na študij za pridobitev potrebnih kvalifikacij.

Dim

Program

filmov »Potujočega kina« pri DU
za čas od 22. aprila do 24. junija
1962

22. aprila Francoski film: »Oče, mama, moja žena in jaz«;
29. aprila sovjetski film: »Prvi dan miru«;
6. maja francoski film: »Precep«;
13. maja ameriški film: »Obtežljiva priča«;
20. maja nemški film: »Prfoks«;
27. maja slovenski film: »Veselic«;
3. junija slovenski film: »Ne čakaj na maj«;
10. junija angleški film: »Podaj roko hudiču«;

TELOVADNICO PRIPRAVLJAJO

TVD »Partizan« Loška dolina obnavlja telovadnico v Starem trgu. Telovadnica je terjala popravila, saj je parket na večjih mestih popolnoma segnil. Zato je v načrtu, da bi celotni parket izruvali, namestili betonsko podlago, jo izolirali ter položili nanjo dve plasti ivirnatih plošč za prožnost. Šele nato bi položili parket. Poleg tega bodo okrog telovadnice namestili opaže in prebarvali strop. Vsa dela veljajo po predračunu okoli 1.300.00 din in bodo končana do začetka meseca marca. Gradnjo je prevzelo podjetje »Gradišče« iz Cerknice.

SB

17. junija francoski film: »Primer dr. Laurenta«;

24. junija jugoslovanski film: »V soboto zvečer«.

Kino predstave so vsako nedeljo ob 14. uri v domu v Cajnarjih, ob 16.30 v domu TVD Partizan v Novi vasi in ob 19.30 v združenem domu v Grahovem.

Na letnih konferencah krajevnih organizacij SZDL so ljudje v naših krajih, ki so oddaljeni od centra tako v Novi vasi, Cajnarjih in Grahovem, izrazili željo po kino predstavah. V prejšnjih letih so že bile organizirane take filmske predstave, ki so pa zaradi raznih vzrokov odpadle.

Želji naših ljudi, ki živijo po teh vaseh, bo delno zadoščeno s potujočimi predstavami, ki jih je organizirala delavska univerza. Po nekaj predstavah, ki smo jih že imeli po teh krajih, vidimo, da je zanimanje za film zelo veliko, posebno v Cajnarjih in Grahovem. Ljudje se bodo po vsakdanjem delu vsaj v nedeljo malo razvedrili.

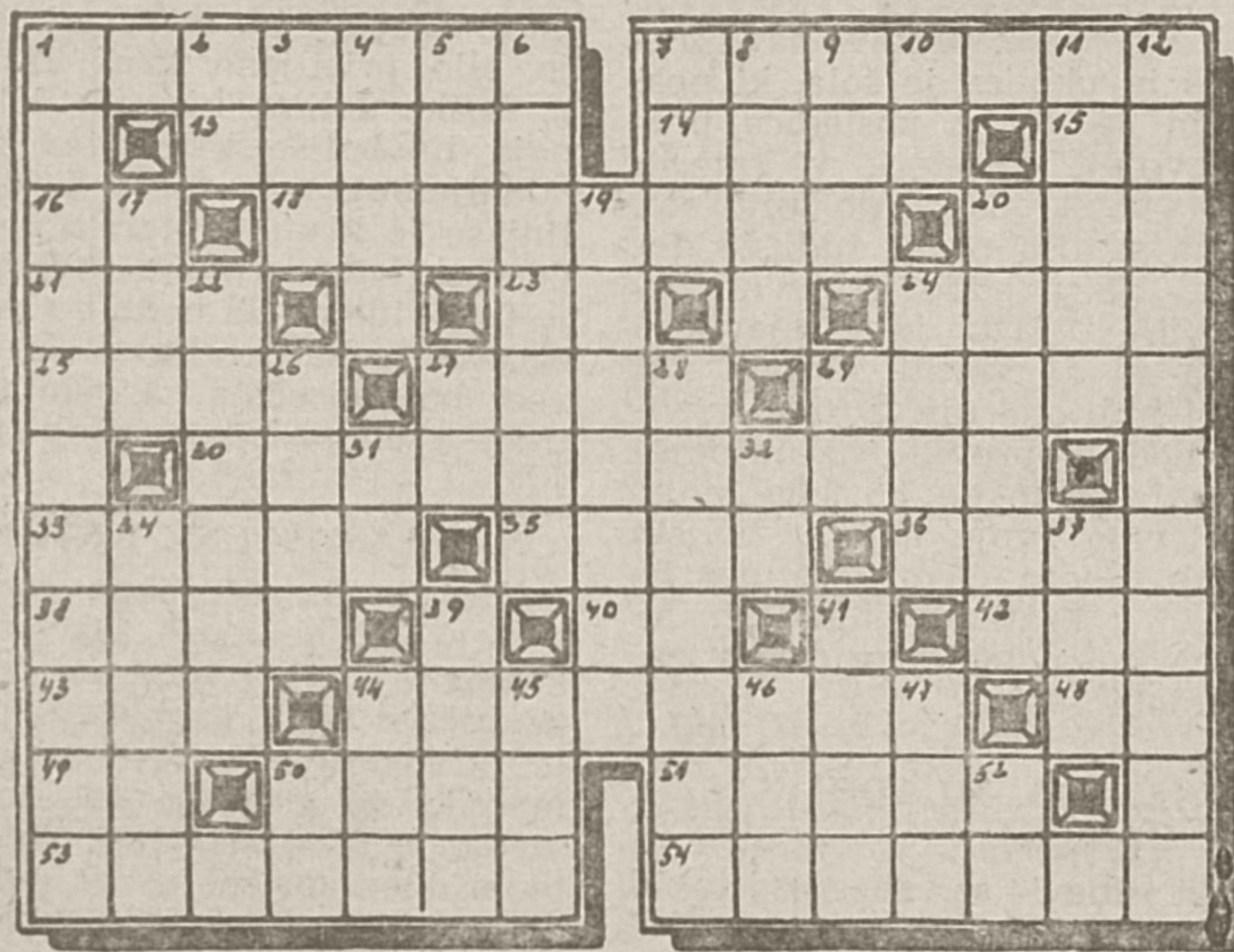
Stroški za te predstave so precejšnji. Zaradi tega je tudi vstopnina precej visoka. Tam, kjer ne bo dovolj ljudi, bodo predstave odpadle, ker deficita, ki bi tak nastal, ne more pokriti nihče. Zato naj krajevni faktorji pomagajo pri propagandi, delavska univerza pa bo poskrbela, da bosta izbor in kvaliteta filmov čim boljša.

jo

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. turški vojščak, 7. iz enega kamna, 13. partizansko ime padlega narodnega heroja iz Loža, 14. pogorje na polotoku Halkidiki, Sveta gora, 15. kemični znak za rutenij, 16. kratica tovarne trikotaže v Zagrebu (Dimić), 18. vrsta krokodila, 20. trohnoba, 21. grški bog vetrov, 23. znamka italijanskih avtomobilov, 24. znana zagrebška tovarna bonbonov in keksov, 25. pot, 27. kodrasta svilena tkanina, 29. prestoli, 30. ime in priimek narodnega heroja

narodnega heroja in prvoborca iz Loža, 2. avtomobilska kratica za Novi sad, 3. poseduje, 4. vrsta glasbila, 5. ločilni veznik, 6. strogi izpit na visokih šolah, 7. šahovski izraz; 8. ime pesnika Župančiča, 9. neumen, 10. del voza, 11. del Indonezije, sporno ozemlje z Nizozemsko, 12. priimek in partizansko ime padlega narodnega heroja z Rakeka, 17. reka v Sovjetski zvezi, 19. eden izmed kontinentov, 20. prerez za kegljaški klub, 28. Kartažan, 29. prislov, 31. nikalni-



doma iz Selška nad Cerknico, 33. ubranosti, umerjenosti, 35. žensko ime, 36. ameriško moško ime, 38. ribje jajčece, 40. oziralni zaimek, 42. okrajšano ime znane ameriške filmske igralka Taylor, 43. kača velikanka, 44. omajati, nagniti, 48. kratica za ljudsko tehniko, 49. nemški predlog, 50. priimek padlega narodnega heroja z Dolenjega Jezera, 51. edinica, 53. panorama, 54. uslužbenec na meji.
NAVPIČNO: 1. ime in priimek

ca, 32. pritrdilnica, 34. sveta podobna, 37. drag, ljubeč, 39. vodne živali, 41. neroda, 44. zelišče, 45. proizvod čebel, 46. žensko ime, 47. hoditi, 50. utežna mera in 52. samoglasnik in soglasnik.

Dim

Rešitev nagradne križanke pošljite do 13. maja na naslov »Glas Notranjske« Cerknica. Med reševalce bomo z žrebom razdelili 4 denarne nagrade.



Otroški vrtec ostane

Te dni so v Starem trgu nastale govorice, da bo otroški vrtec v Starem trgu ukinjen. Vendar so bile govorice neosnovane in bo otroški vrtec ostal pod istimi pogoji še naprej. Vendar bodo morali starši z mesecem majem ne-

koliko več prispevati kot do sedaj, kajti prispevek 500 din na mesec za 5 ur varstva z malico, je res zelo nizek.

Na sliki otroški vrtec v Starem trgu

Poživiti moramo telesno vzgojo v Cerknici

Telesna vzgoja je po lanskoletnem občnem zboru TVD Partizan, če izzamemo zelo aktiven nogometni klub, v Cerknici popolnoma zamrla. Vzrokov za to nedelavnost je več, ki pa jih ne bi našteval.

Pobudo za poživitev telesne vzgoje v Cerknici je dala občinska zveza za telesno vzgojo in krajevna organizacija SZDL Cerknica. Odbor, ki je pripravljaval izvedbo občnega zbora, je zbral okrog sebe vse Cerkničane, ki jim je telesna vzgoja in sploh vzgoja naše mladine poglavitna stvar.

Na občnem zboru 14. 3. je bila živahna razprava. Naloge uprav-

nega odbora enotnega športnega društva bodo zelo zahtevne. Treba bo razviti vse sekcije, ker so interesi naše mladine različni.

Upravni odbor, ki je kadrovsko dobro sestavljen, bo moral navezati stike z našimi podjetji, šolami, otroškim vrtcem, mladinsko organizacijo itd.

Treba je takoj začeti z delom, saj nimajo naši delovni ljudje in mladina nobenega razvedrila. To društvo pa bo ob pravilnem delu znalo poiskati oblike za sprostitev in nabiranje novih moči ravno v telovadnici.

oj

KINO

KINO CERKNICA: 1. in 2. maja ob 18. in 20. uri jugoslovanski barvni CS film Ljubezen in moda, ob 10. uri ameriški film Paja Patak, 3. maja ob 20. uri nemški film Danes se ženi moj mož, 5. maja ob 20. uri ameriški barvni CS film Sindbadovo potovanje, 6. maja ob 15. in 20. uri italijanski barvni film Slabe ženske, ob 10. in 16. uri Sedmo Sindbadovo potovanje, 10. maja ob 20. uri jugoslovanski film To noč, 12. maja ob 20. uri češki film Drevo za obešanje, ob 10. in 16. uri češki barvni film Labakan, 17. maja ob 20. uri francoski VV film Ti strup, 19. maja ob 20. uri ameriški barvni film Zdravo, prijatelji, 20. maja ob 15., 17. in 20. uri ameriški barvni CS film Ni bilo imena na krogli, ob 10. uri ameriški barvni film Zdravo, prijatelji, 24. maja ob 20. uri jugoslovanski film Tri Ane, 26. maja ob 20. uri ameriški film Vrtoglavica, ob 10. uri ameriški barvni film Lov na pume, 31. maja, ob 20. uri nemški film Pred sončnim zahodom.

KINO RAKEK: 1. maja sovjetski barvni film Zorana ledina I. del, 2. maja Zorana ledina II. del, 3. maja Zorana ledina III. del, 4. maja sovjetski barvni film Zimska fantazija, 5. in 6. maja ameriški barvni CS film Drevo za obešanje, 9. maja ameriški film Zlata trobenta, 12. in 13.

maja amer. barvni film Zdravo prijatelji, 16. maja ameriški VV film Črna orhideja, 19. in 20. maja ameriški VV film Tetovirana roža, 23. maja italijanski film Izgubljeni svinčnik, 25. maja ameriški barvni VV film Stari Rumeno, 26. in 27. maja ameriški barvni CS film Dve ljubezni Edi Duchina, 30. maja sovjetski film Nočni izlet. Predstave vsako sredo in soboto ob 20. uri, ob nedeljah in praznikih ob 17. in 20. uri.

KINO STARI TRG: 1. in 2. maja ameriški barvni film Beni Goodman, 5. in 6. maja angleški film Poplava straha, 9. maja jugoslovanski film Dr. Kolar, 11. in 12. maja jugoslovanski CS film Miss Stone, 16. maja sovjetski film Dekle brez naslova, 19. in 20. maja francoski barvni film Črni Orfej, 23. maja jugoslovanski film Veter je vstal pred zoro, 26. in 27. maja amer. barvni CS film Mlada kraljica, 30. maja francoski CS film Ljubimci. Predstave ob sredah, sobotah in nedeljah ob 19.30 uri in nedeljah ob 15. uri.

KINO DOM JLA VELIKE BLOKE: 6. maja francoski film Vrnjeni v življenje, 13. maja jugoslovanski film Kota 905, 20. maja angleški film Kratko snidenje, 27. maja jugoslovanski film Kapo. Predstave ob 17. uri.



V Grahovem so še vedno vidni ostanki vojne. Kdo se bo prvi spomnil nanje?

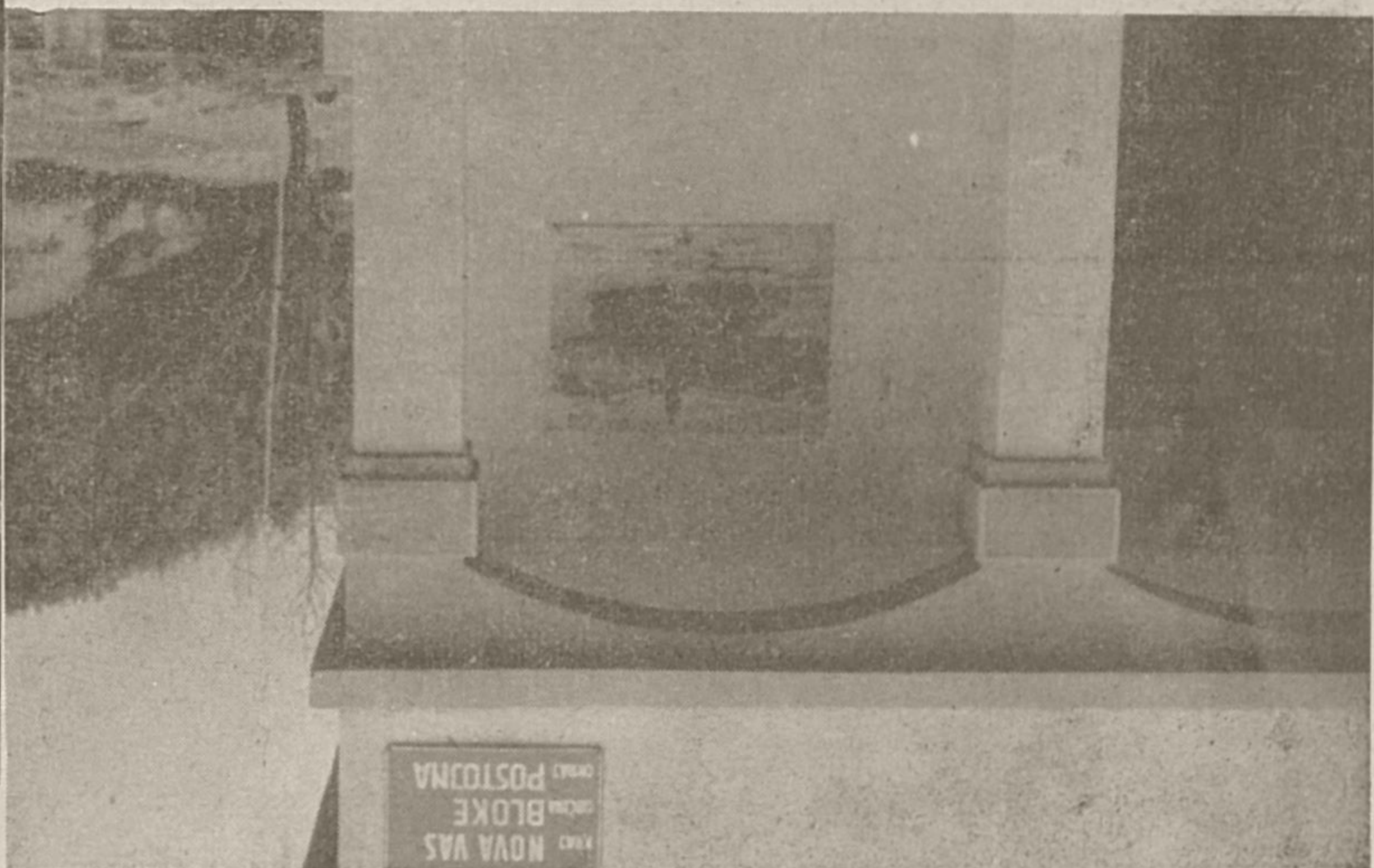
Kmetje so že zavihali rokave. Tudi gnojnico je treba speljati na njivo



Pod sliko, posneto v Novi vasi bi lahko napisali »Spomin na preteklost« ali pa »Še mnogo je takih napisov v naših krajih, ki se ne ujemajo s časom«.



Sva še kaj pozabila? V poslovalnici trgovskega podjetja »Ulaka« v Starem trgu nudijo potrošnikom dobro izbiro



Zerovnica je med najnaseljenejšimi kraji občine, ki še ni preskrbljen z zdravo pitno vodo. Ze tradicionalne »bačve« pred hišami domačinov so še vedno najpripravnejše za prevažanje vode



Mlademu Zerovničanu najbolj pr ija kesile na svežem zraku!

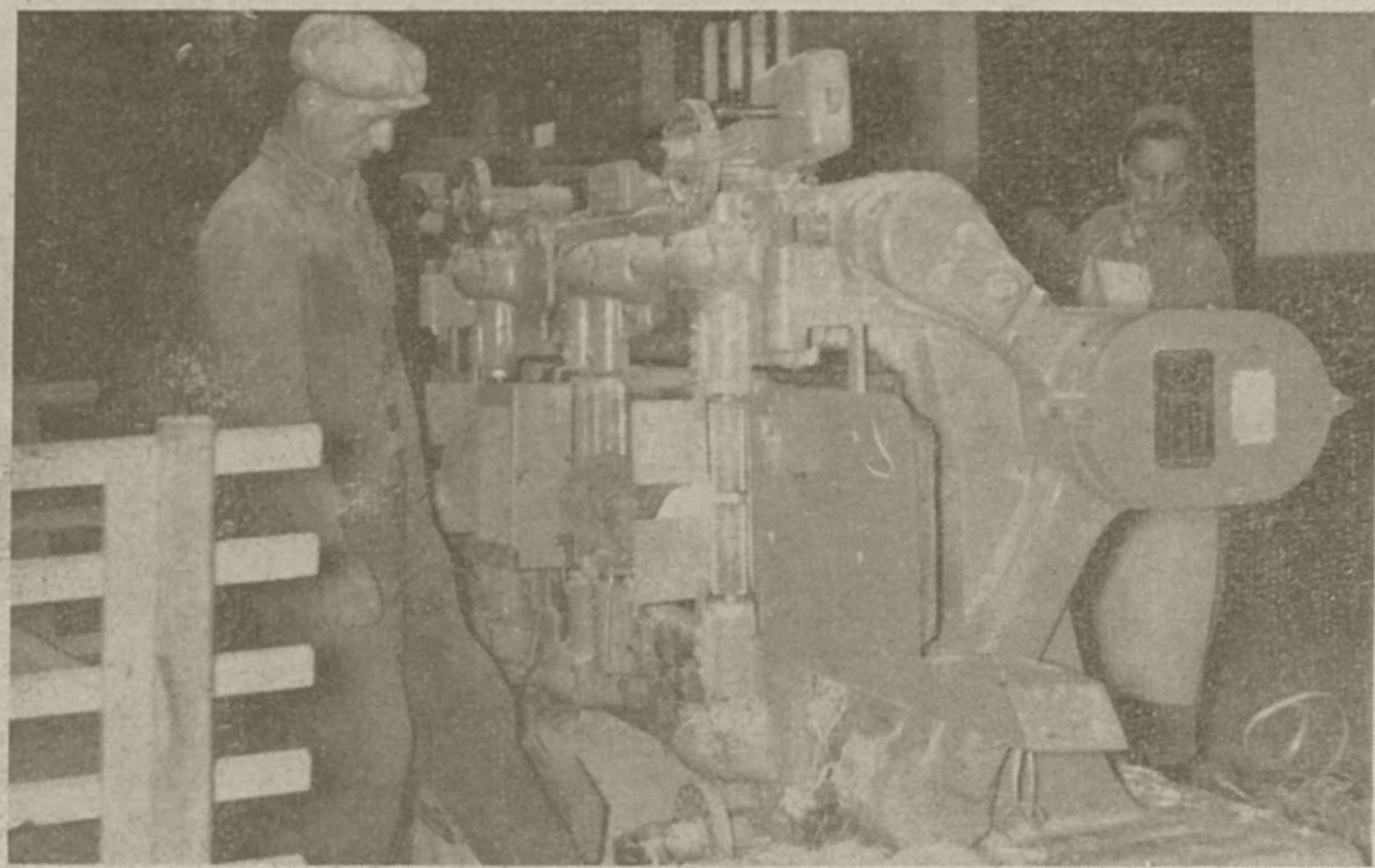


Samotar sredi Javornika

Februar, hladni mesec, se je bližal koncu. Krpe snega so belise osojna pobočja. Zapustil sem Rakek in se napotil skozi Slivnice v Rakovo dolino. Strma pot mi je privabila prvo znojno srago. Kako trmasta je, sem si govoril, kot bi hotela popotnika odtegniti drugam, od sveta, ki ga le včasih zmoti piskajoča lokomotiva in njena enakomerno udarjajoča kolesa. Kakor neugnane trmoglavke so silile k soncu prve gozdne rastline. Morda jim bo zima prizanesla, sem pomislil in se umaknil avtomobilu, ki je počasi zdrsel mimo. Glej ga, sem si dejal, ko sem si pomagal iz obrobnega blatnega jarka, tudi temu se mudi v kraj mojih misli. Ni si izbral ravno lepe poti. Res, ni mi bilo žal blatnih čevljev, ko sem se spuščal nizdol v dolino, ki me je vedno bolj vlekla v svoje nedri.

Skozi vejevje sem zazrl v globeli naglo padajočih voda Rake, ki ponikne kot Stržen v Cerkniskem jezeru in se skozi številne jame, kot so Karlovica, Svinjska

govi, polnimi različnih dreves in parkov. Iz skrivnostnih dolin z velikimi kraškimi soteskami prideš v velike prostorne dvorane, ki so jih v mnogih tisočletjih izdolble prihajajoče vode. V medlem odsevu jamarske svetilke vidiš kot kristal čista jezera in svetlikajoče se kapnike. Fantastične oblike kapnikov vzbujajo v človeku predstavo tihe pravljice ne dežele. Nad razdivjanim Rakom, ki kot brzica izginja v podzemskih tokovih, se drzno vzpenjata Veliki in Mali naravni most. Čez Veliki naravni most je speljana široka cesta, take da tujec skoraj ne opazi, da pod njegovimi nogami buči bistri Rak. Mali naravni most pa je pravzaprav zelo smel lok, ki je v vseh dimenzijah tako vitek, da bi se marsikdo obotavljal stopiti nanj. Topla in s senco bogata dolina Rakovega Škocjana, polna travnatih senožeti, z vdrtimi jaški, ki osvetljujejo jame, z zaščitenim narodnim parkom, obkrožena z bogatimi smrekovimi in mešanimi gozdovi in



Pri stroju za pridobivanje surovin, potrebnih pri izdelavi cementnih-izolitnih plošč v podjetju »Elektrožaga« Nova vas



V čakalnici Zdravstvene postaje v Starem trgu so taki prizori vsakdanji



Tudi v gostilni v Starem trgu je vedno dovolj domačih gostov



jama in druge, pri Dolenji vasi prebijo po kraškem podzemlju do Rakove doline. Kakor bi mu bilo žal, da se je pokazal radovednim občudovalcem, se hitro poganja mimo mogočnih kamnitih izrastkov in v Kotlu pri Velikem naravnem mostu z bobnenjem izginil mojim očem. Nisem mu zameril, saj je pot do Planinskega polja še dolga in tem so prav gotovo čakale nove oči. Daleč so že časi, ko je motila žuborenje Raka žaga zelških kmetov. Nič več ni krajcarjev, ki so jih dobili prebivalci okoliških vasic za deske, ki so jih prinašali iz globeli na cesto. Za eno desko — en krajcar. Danes je Rakova dolina pravi kraški muzej s prelepimi dolinskimi bre-

polna divjačine, je pravi raj za lepote »eljne turiste. Tu ni mestnega vrveža, ropotanja strojev, vsiljivih ljudi, tu je svet tišine, odmaknjen od vsega, kar je ustvarila civilizacija. To je edinstveni svet, ki mirno sameva sredi mogočnega Javornika in čaka srečnega turista.

Sredi Rakovega Škocjana hitro raste moderen turistični objekt. Za zdaj pa je v sili dobrodošla tudi lovska kočja pri Velikem naravnem mostu.

Še bi se mudil v tem lepem kraškem kotičku, od katerega so z vseh strani speljane gozdne poti, če mi ne bi zabrisal mrak pogleda na samotno pokrajino ob Cerknški dolini. **Dim**

Občinski ljudski odbor Cerknica

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR CERKNICA
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV NOV
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI ODBOR RK

OBČINSKA GASILSKA ZVEZA
OBČINSKI ODBOR ZROP
in druge organizacije ter društva

Ž E L I V S E M
prebivalcem
občine za delavski praznik

1. MAJ
mного delovnih
uspehov

Delovni kolektiv mizarskega podjetja

»GABIER«

iz STAREGA TRGA

čestita k prazniku dela svojim poslovnim prijateljem in sodelavcem

Trgovsko podjetje

»škocjan«

R a k e k

se priporoča in čestita cenjenim strankam in delovnim kolektivom k prazniku dela

Vsem svojim odjemalcem in delovnim kolektivom k 1. maju — mednarodnemu delavskemu prazniku čestita

kolektiv tovarne lesnih izdelkov

„TISA“ — RAKEK

Kolektiv tovarne pobištva

IBRIEST

Cerknica

čestita svojim cenjenim strankam in poslovnim prijateljem k prazniku dela ter jim želi še mnogo delovnih uspehov

Izvozno podjetje Slovenija

„Ribarstvo“

L j u b l j a n a

čestita vsem delovnim ljudem k 1. maju — mednarodnemu prazniku dela

TRGOVSKO PODJETJE

„ULAKA“

LOŠKA DOLINA

čestita k prazniku dela vsem svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem

Pekarna in mesnici

iz Loške doline

čestitajo vsem cenjenim odjemalcem k prazniku dela

Kolektiv

KOVINOPLASTIKE iz Loža

pošilja ob prazniku dela pozdrave vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem

Gostinsko podjetje

Stari trg

ČESTITA K PRAZNIKU DELA CENJENIM ODJEMALCEM IN SE PRIPOROČA ZA OBISKE

Priporočamo se za obisk in čestitamo vsem delovnim kolektivom k prazniku dela kolek. gost. podj. CERKNICA

ZA DELAVSKI PRAZNIK 1. MAJ ČESTITA VSEM OBISKOVALCEM K PRAZNIKU DELA IN SE ŠE NADALJE PRIPOROČA KOLEKTIV GOSTINSKEGA PODJETJA

**LOVEC
RAKEK**

Kmetijska zadruga CERKNICA

čestita k 1. maju - delavskemu prazniku - vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem

Kolektiv podjetja

pošilja k prazniku 1. MAJU čestitke in najboljše želje vsem delovnim ljudem

Begunje

Jelka

K prazniku čestita in se priporoča kolektiv

KOVINOSTROJ

Rakek

Turistično društvo

CERKNICA

Čestitamo k prazniku dela vsem delovnim kolektivom in želimo, da bi praznik lepo preživeli v našem turističnem okolišu

KOLEKTIV Valjni mlin IZ CERKNICE

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom k prazniku dela

Tudi molža vpliva na proizvodnjo mleka

Za uspešno proizvodnjo mleka je potrebno, da poleg krmljenja in nege molznic, upoštevamo tudi pravilno molžo. V vimenu nam je krava že pripravila mleko in naša naloga je, da ga iz njega na nek način pridobimo. Žal se prav tu pojavljajo napake in posledica je, da namolžemo manj mleka kot bi ga sicer. Nepravilna molža kljub dobri prehrani znatno vpliva na količino mleka.

Da bi si lažje predstavljali pravilno molžo in napake, ki nastajajo pri molži, je najbolje, da si v grobem ogledamo zgradbo in delovanje vimena. Ta posoda je razdeljena na štiri četrti, ki se podaljšujejo v seske. Če bi pogledali skozi kožo v notranjost vimena, bi videli gobasto tkivo, nad vsakim seskom pa za pest veliko votlino, tako imenovano cisterno. Cisterna je zbiralnica in sesalka mleka, ki ga črpa iz mlekovodov. Ti so povezani z mlečnimi mehurčki ali alveolami, v katerih se tvori mleko. Za proizvodnjo ene kapljice mleka je potrebno na tisoče mlečnih mehurčkov. V alveole prinaša kri hranilne snovi, iz katerih tvorijo alveole mleko. S tvorbo mleka mehurčki naraščajo, vzporedno z njimi narašča tudi vime. Ko so mehurčki polni in s tem tudi vime, nastopi čas molže. Če z molžo odlašamo, tedaj prenapolnjeni mehurčki ne morejo več tvoriti mleka in hranilne snovi se vračajo po krvi nazaj. To pomeni izgubo, ker žival tedaj ne proizvaja. Lahko pa nastane še večja težava, to je zasuševanje molznic, kar zmanjšuje molznost.

Mleko, ki se je zbralo v alveolah, mora krava sama iztisniti v cisterno, da ga lahko z molžo dobimo iz vimena. Potreben je le dražljaj, ki to povzroči. Takšen dražljaj je masaža seskov in vimena, ki jo vršimo pred molžo. Dražljaj gre preko živčevja na žlezo hipofizo, ta izloči v kri hormon oksitocin. S krvjo pride oksitocin v vime. Tu povzroči krčenje mehurčkov in izločanje mleka v mlečne kanalčke — mlekovode in končno v cisterne in seske; pravimo, da je krava mleko »pustila« in da je nastopil najbolj primeren čas za molžo. Brez delovanja oksitocina ne moremo dobiti mleka, ki je v vimenu. Pomolžemo lahko le majhno količino, kolikor ga je v seskih in cisterni, vse ostala mleko pa krava zadrži.

Ugotovljeno je namreč, da se hormon oksitocin razkroji povprečno v 7 minutah. Po tem času, ko ni več tega hormona, preneha iztekanje mleka iz mlečnih mehurčkov in če ga tudi kaj ostane v njih, ga ne moremo dobiti več.

To opazi tudi živinorejec, ko dobi pri počasni molži manj mleka, kakor če molžo opravi hitro. Molža naj se konča najkasneje v 7 minutah in v tem času kravo lahko dobro izmolžemo. Na delovanje hormonov in posredno na količino mleka, očitno vpliva tudi odnos živinorejca do živali. V času molže naj bo v hlevu edino molzač, ki ga živali poznajo. V hlevu naj bo mir; vsako vpitje, nervoza, suvanje in pretepanje živali slabo vpliva na količino mleka. Ko bi se živinorejci zavedali, da grobo postopanje s kravami le zadržuje mleko, njim samim pa prinaša izgubo, bi marsikdo spremenil odnos do molznic in živali nasploh. Če se žival v času molže prestra-

ši, se pogosto zgodi, da sredi molže preneha dajati mleko. Tedaj se zaradi strahu izloči drugi hormon adrenalin, ki povzroči, da se mlečni mehurčki ne krčijo, da mleko iz njih ne teče in da krava mleko zadrži. Takrat ni kriva žival, ampak nepravilno ravnanje.

Pri vseh teh naštetih primerih nepravilne molže, daje krava tudi več litrov mleka na dan manj, kot bi ga dala sicer, poleg tega pa

je to mleko še slabše kakovosti. Mlečna tolšča, ki predstavlja dragocen del mleka, se nahaja v večji koncentraciji v zadnjih curkih molže. Prav tega pa ne dobimo, če krava mleko zadrži in s tem ostaja najkvalitetnejše mleko v vimenu.

Da se izognemo vsem tem nevspečnostim, moramo posvetiti molzni živini kar največ pozornosti. Preprečevati moramo vznemirjenje živali, saj to tepe predvsem naš žep.

Dušan Pirc

Množično tekmovanje

v šahu

V okviru pionirskih iger je Zveza prijateljev mladine občine Cerknica organizirala občinsko pionirsko in mladinsko šahovsko tekmovanje v Starem trgu. Tekmovanja se je udeležilo okrog 100 pionirjev in mladincev z Rakeka, Cerknice, Grahovega, Nove vasi in Starega trga.

Med mladinci in starejšimi pionirji je zmagala ekipa osemletke iz Starega trga, med mladinkami osemletka iz Cerknice, zmagovalci pri mlajših pionirjih in pionirkah pa so bili iz osemletke v Novi vasi. Ob zaključku tekmovanja so zmagovalne ekipe prejele za nagrado šahovske garniture, ki jih je podarila »Kovinoplastika« Lož. Na sliki: Pionirji in mladinci med tekmovanjem v domu TVD »Partizan« v Starem trgu.

